

مراسم های سنتی عید قربان در اندونزی

تهیه و تنظیم: محمدرضا ابراهیمی رایزن فرهنگی ج.ا.ایران در اندونزی

برای مسلمانان اندونزی، عید قربان یک جشن مذهبی است که همیشه انتظار آن را می کشند. این زمان که مصادف با فرا رسیدن موسم حج است، بهترین لحظه برای پرورش نیکی و توجه به دیگران است. عید قربان موسوم است با ذبح حیوانات قربانی مانند گاو، بز یا گوسفند و توزیع گوشت آن بین مستضعفان است. در کشور اندونزی، عید قربان تنها با ذبح حیوانات قربانی سپری نمی شود، بلکه سنت های منحصر به فردی در طول جشن عید قربان در چندین منطقه در اندونزی وجود دارد که به برخی از این سنت ها اشاره خواهیم کرد:

۱ | سنت آپیتان در شهر سمارانگ

سنت عید قربان آپیتان معمولاً در شهر سمارانگ برگزار می شود. این سنت آپیتان نوعی شکرگزاری برای رزق و روزی در قالب محصولاتی است که خداوند متعال داده است. در سمارانگ، این سنت معمولاً با خواندن دعا و به دنبال آن دستهای از محصولات کشاورزی و دام پر میشود. سپس با محصولات مزرعه دور شهر می چرخانند و در بین راه توسط جامعه محلی از آن برداشته میشود.

اعتقاد بر این است که این سنت در گذشته عادت ولی سونگو (Sanga Wali) یکی از شخصیت های مهم اسلامی در جزیره جاوه (به عنوان نوعی ابراز سپاس در جشن عید قربان بوده است. میان پیاده روی دور شهر، یک سری سرگرمی های محلی هم انجام می شود که مراسم را کاملا دوستانه و با شکوه می کند. وای، واقعا جالب به نظر می رسد!

۲ | سنت مانتن ساپی یا عروس گاو در شهر

پاسوروان

مانتن ساپی سنتی است که توسط مردم پاسوروان انجام می شود. این سنت نوعی قدردانی و احترام به حیوانات قربانی است که ذبح می شوند. جالب اینجاست که گاوی که قرار است قربانی شود تا حد امکان زیبا و تزیین می کنند و مانند یک عروس لباس می پوشانند. گاو را نیز با پارچه سفید میپوشانند و با هفت گل تزیین می کنند، در این سنت، پارچه سفید نشانه پاکی و فداکاری است.

پس از آراستن، تمامی گاو و گوسفند ها به مسجد محل راهی می کنند تا به هیئت قربانیان تحویل داده شوند. چیزی آن را به یاد ماندنی می کند پس از ذبح شدن گوشت را معمولاً با مردم تقسیم می کنند و سپس با هم میل می کنند. چه جمع همگانی خوبی!

۳ | سنت گربگ گونانگان در شهر یوگیاکارتا

سنت گربگ گونانگان (Gunungan Grebeg) که توسط مردم یوگیاکارتا جشن گرفته می شود شبیه به سنت آپیستان در شهر سمارانگ است. مسلمانان یوگیاکارتا محصولات را از محوطه کاخ تا مسجد گد کائومان (Gede Kauman) مسجد بزرگ در یوگیاکارتا (راهی خواهند کرد). این دسته از محصولات به ۳ طبقه مانند کوه یا گونانگان چیده می شود که از یک سری سبزیجات و میوه تشکیل شده است. در یوگیاکارتا، این سنت در هر تعطیلات اسلامی

انجام می شود. گریگ شوال (Grebeg Syawal) در طول عید فطر برگزار می شود، در حالی که سنت گریگ گونانگان در جشن عید قربان برگزار می شود. مردم محلی بر این باورند که اگر بتوانند محصولاتی را که به شکل کوه چیده شده اند ببرند، رزق و روزی شان زیاد می شود.

۴ | سنت گاملان سكاتن در شهر چیربون

سنت جشن گرفتن عید قربان در شهر چیربون اعتقاد بر تبلیغ سونان گونونگ جاتی به عنوان گسترش دهنده اسلام در این سرزمین الهام گرفته شده است. این سنت، سنت سكاتن گاملان نامیده می شود که همواره در هر جشن از اعیاد دینی اسلامی، یعنی عید فطر و عید قربان به صدا در می آید. صدای گاملان نوعی طبل، در اطراف منطقه قصر کاسپوهان چیربون،

نشانه آن است که مسلمانان در چیربون روز پیروزی را جشن می گیرند. صدای گاملان اندکی پس از خروج سلطان کاخ کاسپوهان از مسجد بزرگ سانگ سیپتا راسا به صدا در می آید.

۵ | سنت های میوگانگ در جزیره آچه

هنگامی که تعطیلات اسلامی در راه است، بسیاری از فروشندگان گوشت، گوشت تازه آویزان شده و قابل خرید توسط مردم آچه را می فروشند Meugang. که از کلمه Makmeugang گرفته شده است، سنتی است که برای مردم آچه به ویژه در تعطیلات مذهبی بسیار آشنا است. سنت Meugang به صدها سال قبل برمی گردد و مترادف با خوردن گوشت گاو یا گومیش همراه با انواع

غذاها است. تاریخچه Meugang در زمان پادشاهی آچه با ذبح حیوانات و توزیع رایگان آنها در جامعه آغاز شد. این سنت به منزله قدردانی از شکوفایی سرزمین آچه است و تا کنون در استقبال از روزهای مقدس مسلمانان توسط همه مردم آچه حفظ شده است.

۶ | سنت کائول نگری و عبداو در ملوکوی مرکزی

جامعه مسلمانان در منطقه مرکزی Tulehu Maluku, Negeri، نیز سنت منحصر به فرد عید قربان دارد، به نام کائول و عبداو. در این سنت، بزرگان سنتی و مذهبی سه بز را حمل میکنند که بعد از نماز عید قربان با پارچه قربانی میشوند. آن را همراه با ذکر و صلوات به مسجد برده و بعد از عصر با دیگر حیوانات ذبح می کنند. هدف از این سنت رد بدشانسی و درخواست از خداوند برای محافظت از سرزمین تولهو است.

۷ | سنت تورن و نیالاز در جزیره مادورا

مردم مادورا در عید قربان سنت منحصر به فردی دارند. کسانی که در خارج از مادورا کار می کنند یا زندگی می کنند، در طول تعطیلات عید قربان به "مودیک" می روند. اصطلاح مودیک در مادورایی تورن گفته می شود. تورن یعنی بازگشت به شهر مادری. وقتی تورن به مادورا می کنند، مردم محلی نیز نیالاز می کنند. در زبان مادورایی، نیالاز به معنای نیکار یا زیارت قبر برای دعا برای اجداد است. این فعالیت نیالاز معمولاً بعد از نماز عید قربان انجام می شود.

۸ | سنت خشک کردن تشک در شهر

بانیووانگی

بانیووانگی با چشم اندازه‌های طبیعی و عجیب و غریب خود شناخته شده است. با این حال، ساکنان محلی نیز در عید قربان سنت منحصر به فردی دارند، یعنی جمور کسور یا خشک کردن تشک.

این سنت به طور خاص توسط قبیله (Osing) اوسینگ در روستای گلاگاه انجام می‌شود. این روند با رقص Gandrung شروع می‌شود که سپس با

خشک کردن تشک‌ها ادامه می‌یابد. همه ساکنان تشک‌ها را جلوی خانه از صبح تا عصر خشک می‌کنند. تشک‌های این روستاییان، تشک‌های گشاد با طرح‌های مشکی و قرمز است. مشکی به معنای ماندگار و قرمز به معنی شجاع است. این سنت قبل از جشن عید قربان با هدف رد بدشانسی و حفظ هماهنگی خانواده انجام می‌شود.

۹ | سنت رقص نگیجات در بالی

بالی نه تنها به دلیل گردشگری معروف است، بلکه مدارای بین ادیان در این جزیره بسیار عالی است. تفاوت‌های مذهبی در جامعه بالی در واقع سنت‌های معناداری را ایجاد می‌کند. یکی از آنها سنت نگیجات است. این یک روال برای افراد مذهبی در بالی برای جشن گرفتن روزهای مهم مذهبی از جمله عید قربان است. مسلمانان بالی این سنت را با تقسیم غذا، نوشیدنی و میوه با همسایگان غیر مسلمان اجرا خواهند کرد. این فعالیت نوعی

قدردانی از سوی مسلمانان از همسایگان خود است که تحمل بالایی دارند. خود نگیجات نسلهاست که تاکنون اجرا شده است. بنابراین، هنگامی که در تعطیلات در بالی هستید، از این سنت تعجب نکنید.

۱۰ | سنت اسرا کلامپاوانگ در شهر گوا

سولاوسی جنوبی، به ویژه گوا، همچنین دارای یک سنت بسیار مقدس عید قربان است، یعنی اسرا کلامپاوانگ. این سنت دو روز متوالی از روز قبل از عید قربان و خود روز شروع می شود. این یک رویداد رسمی برای شستن اشیاء تاریخی از پادشاهی Gowa است. این مراسم در کاخ پادشاه Lompoa Balla یا خانه سنتی برگزار می شود. مراسم عید قربان خود تلاشی برای اتحاد خانواده سلطنتی با دولت است .

منابع :

<https://www.indonesia.travel/id/id/ide-liburan/tradisi-unik-perayaan-idul-adha-di-indonesia-aja-ya-ng-perlu-kamu-tahu>

<https://id.theasianparent.com/tradisi-unik-idul-adha>

<https://www.traveloka.com/id-id/explore/activities/pl-tradisi-idul-adha-di-indonesia-unik-dan-penuh-makna/148790>